

4. Levine R. Financial Development and Economic Growth: Views and Agenda // Journal of Economic Literature. – 1997. – №35(2). – P.688-726; 5. Вірченко В.В. Дослідження системи факторів, що стримують розвиток інституційної структури фінансового ринку в умовах транзитивної економіки // Вісник КНУ імені Тараса Шевченка серія "Економіка". – 2007. – №92. – С.35-37; 6. Детнізація економіки – фактор фінансової безпеки України. Бесіда з д.е.н., проф. Т. Ковальчуком // Банківська справа. – 2001. – №2. – С.3-11; 7. Економічна теорія: політекономія: Підручник

/ В.Д.Базилевич (ред.). – 6. вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2007. – 720 с.; 8. Мандибура В.О. Тіньова економіка України та напрями законодавчої стратегії її обмеження. – К.: Парламентське вид-во, 1998. – 135 с.; 9. Матвієнко П., Ковальчук А. Застава як засіб забезпечення банківських кредитів // Банківська справа. – 2000. – №5. – С.45-48.; 10. Сієр Ч., Паттон Х. Загальний стан та передумови розвитку фінансового ринку в Україні. – К.: Financial Markets International, Inc. – 2000. – 191 с.

Надійшла до редколегії 24.02.2009

Н. Приказюк, канд. екон. наук, асист.,
Т. Моташко, асп.

ДЕРЖАВНИЙ КРЕДИТ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Досліджено роль державного кредиту у забезпеченні соціально-економічного розвитку країн ринкової економіки. Розроблено пропозиції щодо перетворення державних запозичень на дієвий інструмент стабілізації економік.

The role of state credit in providing of socio-economic development of the market economy countries is investigated. The suggestions to transformation of the state borrowings on the effective instrument of stabilizing of economies are developed.

Розбудова ринкових економік та проведення реформування з метою подолання деструктивних явищ потребує значної кількості фінансових ресурсів. Держава для фінансування своїх потреб може мобілізувати фінансові ресурси у формі державного кредиту. Отримуючи кредит, держава має змогу використовувати додаткові можливості для свого економічного й соціального розвитку. Вміле використання державного кредиту у бюджетній політиці дає змогу стримувати інфляційні процеси, найбільш ефективно використовувати грошові заощадження населення і підприємців. Кредитні відносини мають сприяти подоланню економічної кризи і забезпечувати прогресивний розвиток товарного виробництва.

Важливе значення місця та ролі державного кредиту у фінансовій системі держави зумовило постійну увагу дослідників до різних аспектів його функціонування. Дослідженню державного кредиту присвятили свої праці такі зарубіжні та вітчизняні вчені, як Дж. Бьюкенен, Дж. Кейнс, К. Маркс, Г. Д. Рікардо, А. Сміт, А. Вавілов, С. Вітте, А. Саркіянц, О.Барановський, О.Василик, А. Гальчинський, В. Геєць, В. Козюк, Г. Кучер, І. Лютий, Л.Новосад, М. Туган-Барановський.

Однак, в умовах наростаючих світових фінансових криз постає необхідність подальшого дослідження державного кредиту, осмислення нових явищ у сфері кредитування та обґрунтування можливостей його ефективного використання для забезпечення соціально-економічного розвитку країн.

Метою статті є дослідження ролі державного кредиту у забезпеченні соціально-економічного розвитку країн ринкової економіки та розробка пропозицій щодо перетворення державних запозичень на дієвий інструмент стабілізації економік.

Загалом, сучасна практика свідчить про те, що фактори виникнення та зростання державної заборгованості можуть бути різними. З одного боку, це може бути пов'язано зі здійсненням значних державних вкладів у розвиток економіки, а з іншого – значна державна заборгованість може свідчити про кризовий стан економіки, неефективність фінансово-кредитних зв'язків.

Визначаючи роль та вплив державного кредиту на розвиток економіки, доцільно розглянути функції, притаманні даній категорії. Державний кредит може виконувати розподільчу та регулюючу функції. За допомогою розподільчої функції державного кредиту здійснюються формування централізованих грошових фондів держави і їхнє використання на принципах терміновості, платності і повернення. Виступаючи в якості позичальника, держава забезпечує додаткові засоби для фінансування своїх витрат. У промислово розвинених країнах державні позики є основним джерелом фінансування

бюджетного дефіциту. У сучасних умовах надходження від державних позик стали другим після податків методом фінансування витрат бюджету. Позитивний вплив розподільної функції державного кредиту полягає в тому, що з її допомогою податковий тягар більш рівномірно розподіляється в часі. Податки, що стягуються в період фінансування витрат за рахунок державної позики, не збільшуються (що прийшлося б зробити в протилежному випадку). Проте потім, коли кредити погашаються, податки стягуються не тільки для їхньої сплати, але і для погашення відсотків по заборгованості.

При непродуктивному використанні мобілізованих у результаті державних позик коштів, наприклад, фінансуванні за їхній рахунок військових або соціальних витрат, єдиним джерелом їх погашення стають податки або нові позики. Світова практика свідчить, що значною популярністю користується розміщення нових державних позик для погашення заборгованості по вже випущеним цінним паперам (рефінансування державного боргу).

Посилення тиску податкового тягаря, викликане запозиченнями держави, залежить від їхнього терміну та відсотків по кредиту, що сплачуються позичальнику. Так, чим вища прибутковість державної позики для інвестора, тим більшу частину податків змушена спрямовувати держава на їхнє погашення. Чим більша величина боргу, тим більша частка засобів, що спрямовується на його обслуговування за інших рівних умов. У свою чергу, зростання податкового навантаження знижує стимули до економічної активності і сприяє розширенню тіньової економіки.

Отже, вступаючи в кредитні відносини, держава цілеспрямовано або мимоволі впливає на стан грошового обігу, рівень процентних ставок на ринку грошей і капіталів, на виробництво і зайнятість. Свідомо використовуючи державний кредит як інструмент регулювання економіки, держава може проводити певну фінансову політику.

Держава регулює грошовий обіг, розміщуючи позики серед різноманітних груп інвесторів. Мобілізуючи засоби фізичних осіб, вона знижує платоспроможний попит. Якщо за рахунок кредиту профінансуються виробничі витрати, наприклад інвестиції, відбудеться абсолютне скорочення наявної грошової маси в обороті. У випадку фінансування витрат на оплату праці, наприклад викладачів і лікарів, кількість наявної грошової маси в обігу залишиться без змін, хоча можлива зміна структури платоспроможного попиту. Крім того, операції по купівлі-продажу державних цінних паперів або видача кредитів під їхню заставу, проведені центральним банком, є важливим інструментом регулювання ліквідності комерційних банків у країні.

Виступаючи на фінансовому ринку в якості позичальника, держава збільшує попит на позикові засоби і тим

самим сприяє зростанню ціни кредиту. Чим вище попит держави, тим вище, за інших рівних умов, рівень позичкового відсотка, і тим більш дорогим стає кредит для підприємців. Дорожнеча позикових засобів змушує бізнесменів скорочувати інвестиції в сферу виробництва, у той же час вона стимулює накопичення у вигляді придбання державних цінних паперів. До визначених меж цей процес не робить істотно негативного впливу на виробництво. У тому випадку, якщо в країні достатньо вільних капіталів, негативний вплив буде дорівнювати нулю до їхнього повного поглинання. Тільки після цього активність держави на фінансовому ринку проявляється в зростанні позичкового відсотку, а відволікання значної частки грошових накопичень для непродуктивного використання істотно уповільнює темпи економічного зростання.

Позитивний вплив на виробництво і зайнятість держава здійснює, стимулюючи попит на товари національного виробництва за рахунок запозичених закордонних засобів, виступаючи в якості кредитора і гаранта. У промислово розвинених країнах поширена система підтримки малого бізнесу, експорту або виробництва в окремих районах, що відчувають спад, шляхом гарантування державою кредитів, наданих банками відповідно до таких програм.

Підтримка малого бізнесу припускає, що держава бере на себе у випадку їхнього банкрутства погашення заборгованості банкам по кредитах, наданим дрібним підприємцям. У більшості промислово розвинених країн функціонують державні або напівдержавні компанії, що за низькими ставками страхують ризик несплати експортерам національних товарів. Тим самим заохочується освоєння нових ринків збуту вітчизняної продукції.

Велику роль у стимулюванні розвитку виробництва і зайнятості відіграють кредити, надані за рахунок бюджетів територій або позабюджетних фондів. З їхньою допомогою забезпечується прискорений розвиток визначених районів або необхідних напрямів економіки певної території [1, с.185].

У світовій практиці під час економічних спадів держави, як правило, намагаються максимізувати обсяги запозичення. Адаже, державне запозичення перешкоджає різкому падінню сукупного попиту, стабілізуючи таким чином національну економіку. В умовах економічного спаду збільшення урядових витрат може покращити очікування в приватному секторі, що, у свою чергу, може вплинути на зростання інвестиційної активності в економіці.

Крім того, залучення зовнішніх позик, означає надходження додаткових ресурсів, що можуть дати поштовх економічному зростанню (зовнішня заборгова-

ність дозволяє країні здійснювати більші сукупні витрати, ніж вироблений національний дохід, та фінансувати інвестиції, що не забезпечуються внутрішніми заощадженнями).

При цьому, уряд будь-якої країни намагається обережно підходити до залучення нових позик, ретельно зважуючи всі "за" і "проти". Адаже відомо, що державне запозичення витісняє приватні інвестиції, що веде до зменшення основних виробничих фондів країни. З іншого боку, державний кредит є джерелом збільшення грошових доходів у власників цінних паперів і вкладників Ощадбанків, що досягається за допомогою виплати відсотків і вигравів по державних позиках і внесках в ощадних установах. Це стосується і юридичних осіб. Вкладаючи кошти в цінні папери держави, вони не тільки забезпечують нагромадження коштів для проведення великих інвестицій у виробництво та соціальну сферу, але й можуть розраховувати на значний приріст вкладеного в позики капіталу щорічно чи під час погашення облігацій.

Слід зауважити, що занадто великі терміни погашення державних позик вважаються недоцільними, адже в цьому випадку обтяжуються майбутні покоління громадян даної країни. Довгострокові позики обтяжують державний бюджет на багато років вперед, перешкоджають його нормальному функціонуванню (зростає загальна сума, що підлягає сплаті кредиторам за весь час позики). Проте діє й інша закономірність: чим "коротші" облігації державних позик, тим складніше налагодити управління і регулювання їх обігу.

Оскільки з часом державний борг ставить проблему його обслуговування, пов'язану зі здійсненням відсоткових виплат, держава вимушена підвищувати рівень оподаткування або ж скорочувати державні видатки. Однак, у випадку продуктивного вкладення мобілізованих капіталів ніякого посилення податкового тягаря не відбувається, оскільки побудований об'єкт після вступу в дію починає приносити прибуток, за рахунок якого і погашається позика.

Щодо України, слід зазначити про відсутність реальної впливу запозичень на економічне зростання. Про це свідчить від'ємний характер балансу суми державних запозичень, отриманих за останні декілька років, та коштів, витрачених на їх обслуговування та погашення (табл. 1). Так, протягом 2001-2007 рр. витрати, пов'язані з виконанням боргових зобов'язань, постійно перевищували обсяги державних запозичень. Тобто, фактично відбувалося відволікання коштів з економіки для виконання раніше утворених боргових зобов'язань і таке відволікання за останні роки становить понад 20 млрд. гривень.

Таблиця 1. Динаміка обсягів державних запозичень та витрат на погашення і обслуговування державного боргу за 2001-2007 роки, млрд. грн.

Показники	Роки							Всього
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
Обсяг державних запозичень	5,5	5,3	7,5	10,7	14,1	9,7	9,8	62,6
Витрати на погашення і обслуговування державного боргу	8,4	9,1	10,1	12,9	17,8	13,8	10,8	82,9
Баланс запозичень і витрат	-2,9	-3,8	-2,6	-2,2	-3,7	-4,1	-2,0	-20,3

* Складено та розраховано авторами за даними Міністерства фінансів України

Відсутність реального впливу державних запозичень на економічне зростання підтверджується і порівнянням темпів росту ВВП та обсягів запозичень (таблиця 2). Так, протягом двох останніх років не відбувалося перевищення темпів зростання запозичень над темпами зростання ВВП.

Одна з основних причин такого стану полягає у тому, що державні запозичення здійснюються і викорис-

товуються, переважно, для рефінансування існуючого державного боргу та фінансування поточних, а не капітальних витрат. Крім того, реалізація проектів, у багатьох випадках, не забезпечує досягнення поставленої мети, а порушення і відхилення, що супроводжують цей процес, призводять до анулювання значної частини інвестиційного ресурсу.

Таблиця 2. Порівняльні дані темпів зростання ВВП та темпів зростання запозичень за 2001-2007 роки*

Показники	Роки						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Темпи зростання ВВП, %	9,2	5,2	9,6	12,1	2,6	6,8	7,3
Темпи зростання запозичень, %	21,4	-3,6	41,5	42,7	31,8	-31,2	1,03
Перевищення темпів зростання запозичень над темпами зростання ВВП, рази	2,3	-**	4,3	3,5	12,2	-**	-**

* Складено та розраховано авторами за даними Міністерства економіки та Міністерства фінансів України

** – Перевищення не має

До ряду специфічних наслідків призводить наявність зовнішньої заборгованості. Обсяг залучених зовнішніх позик для будь-якої країни визначається двома факторами: по-перше, скільки капіталу країна може поглинути, по-друге, який обсяг боргу вона може обслуговувати без ризику виникнення кризи платежів. При обчисленні цих факторів повинні враховуватись як короткотермінові, так і довготермінові характеристики державного боргу.

Що стосується зовнішніх запозичень, то вони повинні використовуватись виключно для інвестицій, проте висока норма інвестицій необхідна, але недостатня умова для підтримки довіри кредиторів. Інвестиції повинні бути також ефективними, в тому розумінні, що прибуток за інвестиціями повинен перевищувати вартість залучення капіталу. Позичкові ресурси, які інвестуються нерозумно, є більшою небезпекою, ніж повна відсутність зовнішніх позик. Зовнішній борг може зростати швидше, ніж експорт лише протягом визначеного часу і лише у тому разі, якщо борг по відношенню до експорту невеликий.

Слід зазначити, що іноземні запозичення ведуть до ревальвації обмінного курсу національної валюти і, таким чином, стають причиною поглиблення негативного сальдо торговельного балансу. Зменшення чистого експорту здійснює рестриктивний вплив на виробництво: в експортних та імпортозамінних галузях скорочується випуск і рівень зайнятості. З виплатою відсотків і основної суми боргу пов'язаний відтік капіталу, що призводить до зменшення міжнародних резервів, (це спричинює тиск на національну валюту) або скорочення імпорту (це зменшує рівень інвестицій та споживання). При вичерпанні можливостей бюджету обслуговувати надмірно обтяжливий зовнішній борг виплати кредиторам здійснюються за рахунок валютних резервів (що може призвести до спекулятивної атаки на національну валюту і, таким чином, до девальвації) чи власності (що по суті означає розпродаж національного надбання). Надмірне запозичення за кордоном робить країну вразливою до коливань кон'юнктури на світових товарних і фондових ринках та періодично призводить до боргових криз [2, с.55].

У практиці відомі різні варіанти залучення і використання державних позик. Класичним прикладом фінансування економіки за допомогою державних позик є Японія (в 1960-ті рр.) та Китай (в 1991-ті рр.).

Модель, заснована на радикальному трактуванні постулатів Кейнса, була відпрацьована і функціонувала в Японії в післявоєнні роки. Ця модель передбачає жорстке обмеження або тимчасове недопущення відкритих спекуляцій на фондовому ринку, концентрацію заощаджень у формі державних облігацій і банківських депозитів. Це дозволило жорстко регулювати відсотки за кредитами, а також їх спрямованість. Таким чином, боргова політика підкріплювалась прямим регулюванням грошової маси. Широке рефінансування комерційних банків за допомогою цінних паперів гарантувало їх ліквідність в умовах високої кредитної експансії. Не дивлячись на надмірне зростання державного боргу, країна досягла основної мети – в 1993 році зайняла перше

місце за індексом людського розвитку (розраховується ООН як середня із трьох величин: ВВП на душу населення, тривалість життя і рівень освіти).

Китай у другій половині 1990-х років почав використовувати саме внутрішні позики в якості важливого джерела фінансування інвестицій, у першу чергу в інфраструктурні і великомасштабні проекти. Це дозволило при 11-кратному зростанні об'єму державного боргу за 10 років змінити його структуру: частка внутрішнього боргу зросла з 36,3 % у 1986-1990 рр. до 97,7 %.

У багатьох розвинутих країнах заходу за допомогою державного боргу фінансувалися також численні соціальні програми. Використання позик на реалізацію інвестиційних проектів та розвиток соціально-економічної інфраструктури стали не лише пріоритетними, але і отримали статус "золотого правила фінансів". В якості "кращих практик" використання боргового фінансування виділяються саме ті країни, в яких використання позикових засобів лише на здійснення капіталовкладень і рефінансування існуючої заборгованості отримало законодавче закріплення. Наприклад, у Німеччині обсяг позикових засобів обмежений рівнем видатків бюджету на інвестиційні цілі, у Великобританії, Франції та Італії облігаційні позики повинні направлятися на фінансування капітальних видатків [3, с. 56-63].

На практиці більшість країн використовують боргове фінансування видатків уряду в зв'язку з тим, що, по-перше, за допомогою державних кредитів виникає можливість послабити розрив між величиною необхідних потреб суспільства і можливостями країни по їх задоволенню за рахунок бюджетних засобів; по-друге, державні позики, виступаючи в якості джерела мобілізації додаткових ресурсів і збільшення фінансових можливостей, являються важливим фактором прискорення темпів соціально-економічного розвитку країни; по-третє, переваги фінансування державних видатків за рахунок позик пов'язані з менш негативними наслідками як для функціонування економіки (порівняно з емісійною практикою), так і для правлячої еліти (дозволяє не вдаватися до підвищення податкових ставок).

Отже, державний кредит є важливим інструментом регулювання економіки. Зокрема держава, використовуючи позики, може проводити ту чи іншу грошово-кредитну політику. Однак, з метою отримання позитивного результату від впливу державного кредиту на розвиток країни необхідно створити сприятливі умови для залучення приватного капіталу до реалізації інфраструктурних проектів, що дасть можливість звільнити бюджетні кошти для наступного їх спрямування на необхідні соціальні інвестиційні потреби. Крім того, рефінансування або продаж активів держави не повинно впливати на обслуговування кредиту, що має забезпечуватись саме за рахунок поточних доходів на момент платежу.

Таким чином, будучи складовою частиною економіки кожної країни, державний кредит водночас є необхідною умовою і каталізатором її зростання. Він сприяє зростанню виробництва та обміну, утворенню і розвитку ринку, поглибленню поділу праці. Державний кредит стимулює

економічну діяльність країни, тим самим створюючи додатковий попит та пропозицію на фінансовому ринку для підтримання економічної кон'юнктури. По-друге, державний кредит створює сприятливі умови для приватних інвестицій, а також підвищує економічну ефективність торгівлі та інших видів економічної діяльності країни. І, нарешті, така форма залучення додаткових ресурсів сприяє створенню інфраструктури, необхідної для функ-

ціонування підприємств та їх фінансового зміцнення підприємств, пов'язаного з рухом капіталів.

1. Дробозина Л.А., Окунев Л.П., Андросова Л.Д. Финансы. Денежное обращение. Кредит. М.: ЮНИТИ, 2000. – 479 с. 2. Секарев О.В., Юрчишин В.В. Зовнішній борг та валютний курс – дзеркальне відображення // Финансовые Риски. – 2000. – №3. – С.54-58. 3. Стахович Л.В., Рыжакская Л.Ю. Необходимость и сущность управления государственным внутренним долгом // Финансы и кредит. – 2006. – № 15. – С. 56-63.

Надійшла до редколегії 24.02.2009

О. Ковтонюк, здобувач

МІЖНАРОДНИЙ ВАЛЮТНИЙ ФОНД ТА ГРУПА СВІТОВОГО БАНКУ В СИСТЕМІ ФІНАНСУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

У статті обґрунтовано важливість діяльності МВФ та Групи Світового банку в сфері фінансування міжнародної торгівлі, а також здійснено аналіз проектів фінансування міжнародної торгівлі, реалізованих в Україні.

Abstract. In the article justified the importance of IMF and Worldbank Group in the financing of international trade, and carried out the analysis of international trade projects financing, which have been implemented in Ukraine.

Постановка проблеми. За останні 15 років країни з ринками, що розвиваються, до яких також належить і Україна, значними темпами інтегруються в систему глобальної торгівлі. Питома вага експорту у валовому світовому продукті з 1992 року збільшилася з 29 % до 39 % у 2007 р., а частка країн з ринками, що розвиваються, в світовому експорті збільшилася з 20 % до 37 %. Швидке зростання частки на ринку країн з економіками, що розвиваються, означає, що вони стали важливою рушійною силою глобального торговельного циклу, а зважаючи на те, що міжнародні фінансово-кредитні установи є провідними учасниками глобалізаційних процесів, одним з напрямків їх діяльності, особливо в останні роки, є розробка різноманітних механізмів стимулювання відкритості економік країн, серед яких варто виокремити програми фінансування зовнішньоекономічної діяльності. Зважаючи на те, що міжнародна торгівля є основною складовою зовнішньоекономічної діяльності країн, актуальним є дослідження питань ролі та місця МВФ та Групи Світового банку в системі фінансування міжнародної торгівлі.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Здійснюючи огляд наукової літератури з проблеми дослідження, було з'ясовано, що характеристика діяльності МВФ та Групи Світового банку, як правило, подається в загальному вигляді, без виокремлення специфічних проектів, які реалізуються за певними напрямками економічної діяльності. Це притаманно як для вітчизняних – Алексєєвої Т.І., Боринця С.Я., Мороза А.М., Руденко Л.В., Савлука М.І., так і російських вчених – Абалкіної А.А., Красавіної Л.М. та інших. Саме тому є необхідним використовувати дані офіційних видань міжнародних фінансово-кредитних установ у якості основної джерельної бази дослідження [4, 5, 6].

Метою статті є визначення основних механізмів фінансування зовнішньої торгівлі країн, зокрема України, МВФ та Групою Світового банку.

Виклад основного матеріалу. Міжнародна торгівля є невід'ємною складовою зовнішньоекономічної діяльності будь-якої держави. Важливе значення у поживленні зовнішньої торгівлі країн відіграє фінансування. Український науковець Юрій С.І. зазначає: "Фінансова домінанта починає відігравати провідну роль. Фінансові трансакції є тією головною складовою частиною, що нині визначає тенденції розвитку сучасної світової економіки" [2, с. 189].

Фінансування зовнішньої торгівлі в сучасних умовах може здійснюватися як на національному, так і наднаціональному рівнях. Для країн з ринком, що формується, в умовах недостатності внутрішніх ресурсів, важливу роль відіграють зовнішні ресурси, які можуть запропонувати:

✓ міжнародні фінансово-кредитні установи, що, як правило, діють на двох рівнях:

- міжрегіональному – МВФ, Світовий банк, Міжнародна фінансова корпорація;
- регіональному – Європейський банк реконструкції та розвитку, Американський банк реконструкції та розвитку тощо;

✓ фінансово-кредитні установи держав, зацікавлені в експорті або імпорті продукції визначених галузей, які можна виокремити у дві групи:

- установи, що створені за підтримки держав – Кредитне агентство для відбудови, експортні агентства;
- транснаціональні фінансово-кредитні установи, серед яких важливе місце посідають транснаціональні банки.

Основною установою, яка сприяє міжнародній торгівлі, є МВФ. Як зазначають французькі вчені Карро Д., Жюайр П. "Логіка внутрішньої єдності торгівлі та міжнародних платежів вимагала створення єдиної організації, яка займалася б одночасно і торговою системою, і міжнародною валютно-фінансовою системою. Замість цього переважив формальний та функціональний підхід: за МВФ було закріплено сферу валютно-фінансових відносин, за Міжнародною торговою організацією (пізніше – за ГАТТ, а на сьогодні – за СОТ) – сфера міжнародної торгівлі" [1, с. 158]. Саме перед МВФ були поставлені наступні завдання[6]: сприяти міжнародному співробітництву, забезпечивши механізми консультацій і співробітництва для розв'язання монетарних проблем; сприяти збалансованому зростанню міжнародної торгівлі, збільшуючи таким чином рівень зайнятості і підвищуючи рівень реальних доходів, а також удосконалюючи виробничі потужності; підтримувати стійкі валютні курси і чіткі обмінні операції та запобігати невиправданій девальвації національних грошових одиниць; прискорювати становлення багатосторонньої системи платежів для поточних операцій і прагнути зняти обмеження на обмін валют, що заважає нормальній торгівлі; забезпечити тимчасовий доступ членів до загальних ресурсів для того, щоб дати їм змогу виправити незбалансованість платіжних балансів без запровадження механізмів, які загрожуватимуть національному чи міжнародному добробуту; зменшувати тривалість і величину незбалансованості платіжного балансу. Перелік цих завдань свідчить, що "...хоча МВФ ніколи не приймав яких-небудь норм з питань міжнародної торгівлі, він завжди зв'язував надання фінансової допомоги умовою лібералізації торгівлі. Включаючи вимоги розвитку та відкритості міжнародної торгівлі в свої умови – в рамках концепції обумовленості фінансової допомоги, МВФ тим